

РЕШЕНИЕ
по оценка на въздействието върху околната среда
№ ПК-1-1/2026 г.

На основание чл. 99, ал. 2 от *Закон за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 19, ал. 2, т. 3 и т. 4 във връзка с чл. 18, ал. 1 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда* (Наредбата за ОВОС), чл. 31, ал.1 и ал. 2, т. 3 от *Закон за биологичното разнообразие* (ЗБР) и в изпълнение на Решение № 7056 от 25.06.2025 г. по адм. д. № 1202/2025 г. по описа на ВАС, с което съдът отменя Решение по ОВОС № 2-2/2021 г. на директора на РИОСВ-Пазарджик и връща преписката за ново произнасяне, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението, и следващото по-долу изложение, представените доклади по ОВОС и ДОСВ с приложенията към тях, цялата документация и всички становища и експертизи, представени в хода, както на административната така и на съдебната процедура.

НЕ ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционното предложение (ИП) „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше” в землището на с. Синитово, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик

с възложител: „ЕКО-ХИДРО-90” ООД

ЕИК 112580619

седалище: Област Пазарджик, община Пазарджик, 4400 гр. Пазарджик, ул. „Асен Златаров” № 12

Кратко описание на инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение предвижда добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше” в землището на с. Синитово, общ. Пазарджик. Добивът на мрамори и доломити ще е за задоволяване нуждите на строителна дейност. Срок на концесията - 35 години, като се предвижда през този период да бъдат добити 1 512 000 m³ плътна скална маса.

Възложителят е подал заявление до министъра на регионалното развитие и благоустройството с вх. № АУ-32-63/24.10.2008 г. за предоставяне на разрешение за проучване на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от *Закон за подземните богатства* (ЗПБ) – строителни материали в площ „Малкото меше“. На основание Разрешение № 398 от 29.08.2014 год. на министъра на икономиката и енергетиката и Договор от 27.05.2015 год. за проучване на строителни материали, подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от *Закон за подземните богатства* в площ „Малкото меше”, разположена в землището на село Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик между министъра на енергетиката и „ЕКО–ХИДРО–90” ООД гр. Пазарджик, през 2016 година са проведени детайлни геологопроучвателни работи. Проучването е започнало след

получаването на Решение № 19-ОС/2015 г. на министъра на околната среда и водите за преценяване на степента на значително отрицателно въздействие, с което е съгласуван цялостен работен проект за проучване на подземни богатства – строителни материали в площ „Малкото меше“.

В резултат на проведените комплексни геологопроучвателни работи в обсега на площ „Малкото меше“ е проучено едноименното находище „Малкото меше“ за строителни материали (мрамори и доломити), подходящи за строителни цели. Оконтурени са общо 4 блока, от които три в категория запаси и един – ресурси.

С протокол на специализирана експертна комисия № НБ-2 от 17.03.2017 г., са утвърдени следните запаси и ресурси за находище „Малкото меше“:

Блок №	Категория на запасите и ресурсите	Код	Разкривка, м ³	Подземно богатство, м ³
Блок 1	Доказани запаси	111	-	1 263 747
Блок 2	Доказани запаси	111	-	248 005
Всичко доказани запаси		111	-	1 511 752
Блок 3	Вероятни запаси	121	64 066	5 700 825
Всичко доказани и вероятни запаси (111+121)			64 066	7 212 577
Блок 4	Предварително установени ресурси	222	-	8 349 981

В резултат от проведеното геоложко проучване са изчислени: доказани запаси, вероятни запаси и предварително оценени ресурси от мрамори, всичко: 15 562 558 м³.

Разработен е План на запасите за осъществяване на добива на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“ за концесионен период от 35 години.

Предмет на концесията е подземното богатство, за което проучването е определило категория по степен и пълнота на проучване - доказани запаси (Блок 1 и 2 /111/) и вероятни запаси (Блок 3 /121/), като общата площ на доказани и вероятни запаси е 208.749 дка.

Вертикалната позиция на запасите е от кота 358.50 до кота 260.00, като предмет на отработване са доказаните запаси, вертикалният обхват на които е между коти 294.00 и 260.00, т.е. максималната височина на откоса след отработване ще е от порядъка на 34 м.

Към площта на запасите е необходимо включването на допълнителни площи, които съгласно чл. 37, ал. 1 от ЗПБ, ще са необходими за осъществяването на дейността по концесията.

Тези допълнителни площи представляват ивица около външния контур на геоложките запаси – за оформяне на откосите и предпазен сервитут около бордовете на кариерата на площ от 48,001 дка.

Конфигурацията на предлаганата концесионна площ е съобразена с ъгъла на генералния борд на кариерата (около 40°) и долната граница на запасите от полезно изкопаемо – кота 260.

Общо засегнати от концесията имоти ще са 7 (седем), с обща площ от 256.750 дка.

Концесионната площ обхваща основно територия по предназначение „Добив на полезни изкопаеми“, с начин на трайно ползване „Територии – суровини за промишленост и строителство в скали“ – частна държавна собственост и един имот собственост на възложителя. Пет имота (на площ 55,851 дка) са „земеделска територия“ - общинска публична собственост.

Регистър на имотите, засегнати от инвестиционно предложение за добив на мрамори, годни за производство на трошени фракции за пътно строителство, асфалтови смеси и бетон от находище „Малкото меше“ в землището на с. Синитово, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик

Имот с идентификатор	Вид територия по предназначение	НТП	з-ще, местност	Площ на имота от КВС /дка/	Площ, попадаща в контура на концесионната площ	Площ, попадаща в контура на запасите на находище "Малкото меше"(дка)	Вид собственост	Собственик
66559.29.122 (стар № 29122)	Земеделска територия	Пасище, мера	с.Синитово, м."Мерите"	4.622	3.046	0.549	Общинска публична	Община Пазарджик
66559.39.4 (стар № 39004)	Земеделска територия	Други територии, заети от селското стопанство	с.Синитово, м."Гушов баир"	22.704	4.569	0.001	Общинска публична	Община Пазарджик
66559.39.60 (стар № 39060)	Земеделска територия	Полски път	с.Синитово, м."Гушов баир"	1.314	0.694	0.081	Общинска публична	Община Пазарджик
66559.40.54 (стар № 40054)	Земеделска територия	Други територии, заети от селското стопанство	с.Синитово, м."Малко меше"	79.599	24.973	11.789	Общинска публична	Община Пазарджик
66559.40.57 (стар № 40057)	Земеделска територия	Други територии, заети от селското стопанство	с.Синитово, м."Малко меше"	31.644	22.569	18.803	Общинска публична	Община Пазарджик
66559.40.58 (стар №40058)	Добив на полезни изкопаеми	Територии-суровини - пром. и строителството в скали	с.Синитово, м."Малко меше"	10.000	10.000	7.612	Обществена и организационна	"ЕКО ХИДРО-90"ООД
66559.40.59 (стар №40059)	Добив на полезни изкопаеми	Територии-суровини - пром. и строителството в скали	с.Синитово, м."Малко меше"	201.460	190.899	169.914	Държавна частна	Държавата
Общо:				351.343	256.750	208.749		

Необходимата концесионна площ ще е с размер 256,750 дка и е ограничена от 14 гранични точки с координати в координатна система 1970 г., както следва:

Гран. точка	Координата по Х [м]	Координата по Y [м]	Гран. точка	Координата по Х [м]	Координата по Y [м]
1	4540709.3	8585221.6	8	4540510.6	8585931.2
2	4540710.4	8585501.7	9	4540359.6	8585883.5
3	4540678.2	8585662.4	10	4540302.9	8585817.2
4	4540675.0	8585684.1	11	4540302.6	8585366.7
5	4540668.3	8585718.7	12	4540386.5	8585245.3
6	4540664.2	8585739.9	13	4540547.4	8585195.7
7	4540605.0	8585948.5	14	4540654.7	8585219.9

Находището се намира в землището на с. Синитово, на около 7 км южно от гр. Пазарджик. Разположено е южно от с. Огняново и с. Синитово. Северният контур на находището граничи изцяло с обработваеми земеделски земи – ниви от землището на с. Синитово. На запад – път/ обработваеми и изоставени ниви, на юг – в началото на концесионната площ с нива, следвана от рудерални синорни и тревисти места и тревисти местообитания.

Отстоянията от находище „Малкото меше“ до населените места са:

- 1 870 м, южно от с. Синитово;
- 2 980 м, югозападно от с. Огняново;
- 3 050 м, южно от с. Мирянци;
- 3 900 м, североизточно от с. Капитан Димитриево;
- 4 800 м, югоизточно от южна индустриална зона на гр. Пазарджик;
- 6 500 м, югоизточно от гр. Пазарджик, жк „Марица“.

Съгласно писмо, с изх. № Е-26-Е-222/14.06.2018 г. на Министерство на енергетиката (МЕ), в близост до ИП са разположени:

- находище „Гергьовица“ на отстояние около 2,5 км. в западна посока. Находището е предоставено на концесия за добив на подземни богатства, съгл. решение №726 от 09.09.20014 г.

- находище „Огняново-2“ на отстояние около 1,7 км в източна посока. По реда на чл. 2, ал. 3 от *Закона за подземните богатства* находището е отнесено към групата „подземни богатства с установени находища“.

- находище „Огняново“ – на отстояние около 3,2 км в източна посока. Находището е предоставено на концесия на подземни богатства, съгл. решение на МС № 166 от 28.03.2001 г.

- находище „Орешака“ – на отстояние 2,4 км в североизточна посока. Находището е в процедура по предоставяне на концесия.

- находище „Изток“ – на отстояние около 3 км в северна посока. Находището е предоставено на концесия за добив на подземни богатства, съгл. решение на МС № 951/27.12.2011 г.

Срокът на концесия ще бъде 35 години, като за това време се предвижда отработване на доказаните запаси - Блок 1 и 2 (111) при годишен добив 43,26 хил. м³. Експлоатацията на находище „Малкото меше“ ще се осъществи на три етапа:

- Подготвителен (Строителство);
- Експлоатация;
- Напускане на концесионната площ (Рекултивация).

През подготвителния етап (Строителство) ще се извършат необходимите дейности за въвеждане в експлоатация на находището и достигане на проектния капацитет на добива. Не се предвиждат съществени строителни работи и изпълнение на масивно строителство. Предвиждат се незначителни по обем строителни дейности, свързани основно с изкопно-насипни работи за подравняване площадката на приобектовата база, както и по трасето на охранителната ограда.

Също така в подготвителния етап и в процеса на развитие на концесията, около отработваните пространства, ще се изгради и ограда лек тип – бетонов пояс, бетонови колове и бодлива тел.

Подготвителният етап ще бъде с продължителност една година, през която ще се изпълнят следните дейности: Изготвяне и съгласуване на работни проекти; Придобиване на права за ползване на терените, предвидени за начално разкриване на запасите и започване добивни работи; Доставка на необходимата минна механизация, транспортни средства и спомагателно оборудване; Стабилизиране и разширяване на съществуващите пътни връзки при необходимост и в съответствие с КККР (съществуващите пътища са в сравнително добро състояние); Подравняване на площадката за разполагане на: будка за пазач; химическа тоалетна; комбиниран фургон за почивка оборудван с баня и резервоар за вода /за хигиенни нужди/ и комбиниран фургон-столова

(без кухня) с малък склад за битови консумативи. Вода за питейни нужди на работещите ще се доставя в бутилки. Ще бъдат доставени химически тоалетни.

През етапа на експлоатация се предвижда изпълнение на предвидените по проект разкривни и добивни минни работи.

Окончателното напускане на концесионната площ (Рекултивация) обхваща последните 2 години от срока на концесията. През него, успоредно с постепенното затихване на минните операции, ще се извърши стабилизиране на откосите на кариерата, окончателна рекултивация на нарушените терени, демонтаж на ненужните съоръжения и подготовка за напускане на концесионната площ.

На територията на находището ще бъде извършена техническа и биологична рекултивация на отработените пространства, като се предвижда и извършване на поетапна рекултивация. Предвижда се горскостопанска рекултивация чрез затревяване и залесяване на нарушените терени с подходящи дървесни и храстови видове.

Основни характеристики на етапа на експлоатация на инвестиционното предложение

Система на разработване

На кариера „Малкото меше“ ще се прилага класическа технология за открит добив на работни стъпала отгоре надолу и вътрешно депо за материали от разкривните работи при разчистване на сондажните площадки и подготовката на взривните работи и за технологичния остатък при преработката на суровината на ТСИ. Изземването на мраморите и доломитите ще се извърши по циклична технология и използването на пробивно-взривни работи. Структурата на комплексната механизация ще се състои от багерно-автомобилен комплекс, булдозер за изземване на некондиционен материал от силнотрошени мрамори и доломити и мобилна трошачно-сортировъчна инсталация (ТСИ) с пресевна инсталация.

Мраморите и доломитите ще бъдат подготвени за изземване и товарене с еднокосов верижен, хидравличен багер „Komatsu PC240LC/NLC-10“, тип „обратна лопата“ след извършване на пробивно-взривни работи. При необходимост ще се ползва и комбинирана машина багер-товарач САТ 428F2 с хидравличен чук Н70. Натоварената минна маса ще се транспортира с автосамосвали тип „Man 41.403“ до мобилната ТСИ на „ЕКО-ХИДРО-90“ ООД, разположена в северозападната част на концесионната площ. Материалите от разкривните работи при разчистване на сондажните площадки (при подготовка на взривните работи), представляващи некондиционен материал от силнотрошени мрамори и доломити (от разломната зона) и глинестопесъклива маса, ще се изземват с универсален булдозер тип „Komatsu D65EX/WX/PX-17“ и ще се депонират на вътрешно депо извън границите на активната кариерна дейност, но в рамките на концесионната площ (Блок 1). Депонираните материали ще бъдат използвани впоследствие при рекултивацията на кариерата.

Минно-техническите условия за експлоатация на находището са благоприятни за открит добив при почти целогодишен режим на работа с изключение на 20-30 дни през зимния период.

Добивни работи

Разкривните работи в кариерата за разработване на находище „Малкото меше“ се състоят в зачистване на терена при подготвяне на сондажните полета. Те ще се извършват с универсален булдозер „Komatsu D65EX/WX/PX-17“.

Провеждането на пробивно-взривните работи на територията на концесионната площ е най-важният технологичен процес при добивните работи. При разрушаването на скалния масив ще се използва методът на сондажните заряди, които ще бъдат взривени по „Nonel“ технология, позволяваща намаляване до минимум на количеството взривно вещество, взривявано в една степен на закъснение. Методът се състои в извършване на следните дейности:

- ✓ Пробиване на сондажите;
- ✓ Изготвяне и поставяне на междинни детонатори;
- ✓ Зареждане на сондажите с взривно вещество;

- ✓ Монтиране и свързване на взривната мрежа;
- ✓ Взривяване на зарядите;
- ✓ Оглед на взривното поле.

Взривните работи ще се извършват от специализирана фирма. За конкретния случай е предпочетено взривно вещество (ВВ) „Анфовекс“ (AN/FO Amonium Nitrate/Fluel Oil) и неелектрическа система за инициране на зарядите „Nonel“. На територията на находището няма да има складове за взривно вещество (ВВ), то ще бъде доставяно от фирмата, която ще извършва взривните работи. За извършване на взривни работи при всяко взривяване ще се използва ВВ „Анфовекс“ в количества: 7 066 кг, 7 422 кг, 6 496 кг и 6 770 кг. При използването на всяко едно от посочените количества ВВ ще се добива 1 780 м³ подземни богатства, в зависимост от проектно избрания диаметър на сондажа (94,5 мм, 99,75 мм, 110,25 мм и 115,5 мм).

Общо годишно максимално количество ВВ – 29 688 кг.

Параметри на пробивно-взривни работи: дължина на взривното поле – 55 м; височина на стъпалото на взривното поле – 14 м; маса на заряда, взривяван в една степен - 800 кг. Взривявания ще се извършват веднъж на три месеца, четири пъти годишно.

Транспортни работи

Транспортирането на полезното изкопаемо до ТСИ и на материалите от разкривните работи при разчистване на сондажните площадки до вътрешно депо ще става с автосамосвали тип „гондола“ с товароносимост 15т „Man 41.403“. Средното транспортно разстояние за транспортиране на разкривните материали е около 300м. Насипообразуването ще се извършва с булдозер тип „Komatsu D375-3A“.

Достъпът до находището се осигурява чрез отклонение от общински път PDV 1325 (граница община Стамболийски/община Пазарджик – жп гара Огняново – надлез Синитово – град Пазарджик) към ведомствен път към бивш складов район на МО (използван в миналото от бившето държавно предприятие „Мрамор и гранит“) и полски път (частично с трошенокаменна настилка). Разстоянието между находището и основната база на дружеството в гр. Пазарджик е около 7 км.

Получените стокови фракции след преработката на ТСИ ще се експедират по общински път PDV 1325 до основната база на възложителя, намираща се в гр. Пазарджик – Южна промишлена зона, без да преминават през жилищни райони.

Предвидена е дневна производителност 516 т.

Преработка на суровината

Преработката на добитата суровина ще се извършва в ТСИ, която ще бъде разположена в северозападната част на концесионната площ. ТСИ ще включва *мобилна роторна трошачна машина „SANDVIK QA 450“*, и *тридекова мобилна пресевна инсталация „SANDVIK QA 450“*. Задвижването им ще се извършва чрез два дизел генератори за приобектовата база и за сондиране. Няма да се изграждат електропровод и трафопост.

Суровината от приемния бункер ще се подава в роторната трошачна машина, в която ще се осъществява I-вия стадий на трошене (едро) до размерите 600/900 mm. Материалът ще се пресява и ще се отделя едрата фракция 25-40 mm (40-63 mm) в зависимост от нуждите на потребителите и търсенето на пазара. Надситовият продукт ще преминава през II-ри стадий на трошене. На трошачната инсталация ще могат да се произведат различни фракции в зависимост от търсенето на пазара (фракция 24-63 mm, фракция 12-24 mm, фракция 4-12 mm, фракция 0-4 mm. При необходимост и пазарно търсене ще се предлага и суровина за директна реализация (ломен камък).

Извънгабаритните късове, след взривяването ще се раздробяват с хидравличен чук.

Отпадъкът при преработката на добитата суровина в ТСИ при трошене и пресяване представлява фина фракция от суровината, смесена с глинесто пясъклива маса. Генерираният при първична преработка отпадък от пресевната инсталация ще се събира и транспортира на вътрешно депо.

Готовата продукция, във вид на трошени каменни фракции, ще се натрупва в открити депа (конуси) около ТСИ, от където посредством челен товарач „Komatsu WA380-7“ ще се натоварва на транспортните средства за експедиция към основната база на „ЕКО-ХИДРО-90“ ООД в гр.

Пазарджик, след което се използва за производство на бетон и/или асфалтови смеси. Заявените фракции ще преминават през кантар на базата и ще се отправят към клиента.

Технически характеристики на мобилна роторна трошачка SANDVIK QI340: Мощност 328 kW; Производителност 300 t/h; Максимален размер на подавания материал 600 mm; Обем на бункера 9.35 m³.

Технически характеристики на мобилна тридекова пресевна инсталация SANDVIK QA 450: Мощност 75 kW; Производителност 600 t/h; Максимален размер на подавания материал 200 mm; Обем на бункера 11.33 m³.

Предвидена за използване транспортна и добивна техника:

- Трошачно-сортировъчната инсталация (включваща мобилна роторна трошачка SANDVIK и мобилна тридекова пресевна инсталация SANDVIK QA 450) – 1 комплект;
- Челен товарач „Komatsu W380-7” – 1 бр.;
- Булдозер тип „Komatsu D65EX/WX/PX-17” – 1 бр.;
- Багер „Komatsu PC240LC/NLC-10” – 1 бр.;
- Комбинирана машина Багер-товарач CAT 428F2 с хидравличен чук H70;
- Автосамосвали тип „Man 41.403” – 2 бр.;
- Дизел електрогенератор APD45, Standby/Prime 45/40 kVa – 2 бр.

Производствена програма: производителността на кариерата по плътна минна маса ще бъде:

- ✓ годишна производителност - 43 260 m³;
- ✓ месечна производителност - 3 605 m³;
- ✓ дневна (сменна) производителност – 188 m³ или 516 тона.

Производителност на трошачно-сортировъчната инсталация и тридекова мобилна пресевна инсталация:

- ✓ Капацитет на ТСИ – 300 тона/час.

На кариера „Малкото меше” се предвижда следния режим на работа:

- работни месеци в годината – 12 месеца;
 - общ брой на работните дни в годината – 230;
 - брой на работните дни за планови ремонти – 20;
 - работни дни в седмицата – 5;
 - работни смени в денонощието – 1;
 - продължителност на работната смяна – 8 часа.
- зает персонал: 10 човека, вкл. ръководен персонал и охрана.

При разработване на находището не се предвижда изграждане на нова техническа инфраструктура.

Електрозахранването на кариерата ще се извършва чрез два броя дизел генератори за приобектовата база и за сондиране.

За промишлени цели - потискане на прахоотделяне през засушливи периоди от транспорта и от ТСИ, ще се използва вода, доставена с цистерна от базата на възложителя в гр. Пазарджик. Пътищата ще се оросяват директно от цистерната, а за оросяване на материала на ТСИ ще се зарежда резервоара към инсталацията. От резервоара вода ще се подава към оросителната система на трошачката.

За битови цели – миене на ръце и душ към столова-фургон и фургон-баня, водоснабдяването с питейно-битова вода ще бъде осигурено от “Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД гр. Пазарджик, на основание договор.

Вода за питейни нужди ще се ползва бутилирана трапезна или минерална вода от търговската мрежа.

Отпадъчните води, които ще се формират на обекта ще са само от битов характер. Отпадъчните води от фургон-столова и фургон-банята, ще се събират във водоплътна изгребна

яма. На обекта ще се използват химически тоалетни, които ще се доставят и обслужват от лицензирани фирми.

Спомагателни операции

Поддържане на вътрешни пътища - движението на транспортните средства ще става по бермите на работните стъпала и по естествения терен в границите на концесионната площ. Общата дължина на вътрешните пътища в работещата кариера ще бъде средно 2,0-4,0 км. Ширина на пътното платно - 6м. То ще бъде изградено от естествени скални разновидности, уплътнени от движението на самосвалите, а при необходимост ще се чакълира.

Инвестиционното предложение попада в района на повърхностно водно тяло с код: BG3MA700R143 и описание: р. Марица от р. Тополница до вливане на р. Вьча и ГОК-9 и ГОК II“ и в подземно водно тяло с код: BG3G00000Pt041 и описание: Карстови води - Централно Родопски масив.

Съгласно получено становище с вх. № ПД-01-2485/30.08.2017 г. от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ - Пловдив (БД ИБР-Пловдив) ИП е допустимо от гледна точка на ПУРБ на ИБР, ПУРН на ИБР и постигане на целите на околната среда Съгласно чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ). Със същото писмо, с мотивирана оценка е определено, че следва да се извърши ОВОС за ИП.

В територията на ИП не попадат източници за битейно-битово водоснабдяване, респективно санитарно охранителни зони (СОЗ), както и няма налични или преминаващи съоръжения на ВиК дружества.

Площадката на ИП попада изцяло в границите на две защитени зони от мрежата „Натура 2000“:

- BG0002057 „Бесапарски ридове“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-786/29.10.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 106/2008 г.).
- BG0000254 „Бесапарски възвишения“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-315/31.03.2021 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 50/2021 г.).

ИП не засяга пряко защитени територии по смисъла на *Закона за защитените територии*, но част от най-източната граница на концесионната площ тангира със защитена местност (ЗМ) „Огняновско-Синитевски рид“.

Предвид разпоредбите на чл. 40, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 2 от Наредбата за ОС, е извършена проверка за допустимостта на ИП спрямо режимите на защитените зони, в които попада. Въпреки, че точка 5.4 от Заповед № РД-786 от 29.10.2008 г. „забранява разкриването на нови кариери за добив на подземни богатства“ в границите на защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“, за тази забрана в същата точка са предвидени редица изключения, сред които е и изключението за ИП, за които има „стартирала процедура за предоставяне на разрешение за търсене и/или проучване“, какъвто е настоящия случай.

На ИП е извършена преценка за вероятна степен на отрицателно въздействие върху защитените зони по смисъла на чл. 40, ал. 3 от Наредбата за ОС и по реда на глава втора, раздел три от същата наредба, съгласно която ИП е вероятно да окаже значително отрицателно въздействие върху указаните по-горе защитени зони. Въз основа на преценката са дадени указания за изготвяне на Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) на ИП върху защитени зони BG0002057 „Бесапарски ридове“ и BG0000254 „Бесапарски възвишения“.

В изпълнение на изискванията на чл. 14, ал. 2, т. 1, буква „а“ от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда* (Наредбата за ОВОС) е проведена консултация с Регионална здравна инспекция-Пазарджик (РЗИ-Пазарджик), относно значимостта на положителните и отрицателни въздействия върху човека и възможния здравен риск при реализацията на инвестиционното предложение.

С вх. № ПД-01-591/03.11.2020 г. РЗИ-Пазарджик дава положителна оценка на качеството на допълнения доклад по ОВОС за ИП по отношение направените в него анализ и оценка на значимостта на положителните и отрицателните въздействия върху човека и възможния здравен риск от строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение.

На основание чл. 14, ал. 11, от Наредбата за ОВОС, при оценяване качеството на доклада по ОВОС е изискано становище по компетентност от Басейнова дирекция Източнобеломорски район с център Пловдив (БД ИБР-Пловдив). С вх. № ПД-01-2485-(12)/28.01.2019 г. БД ИБР-Пловдив дава положителна оценка ДОВОС.

В хода на процедурата по ОВОС са извършени **консултации със заинтересованите лица.**

На етап „Уведомление“ за инвестиционното предложение, чрез областния управител е депозирана подписка с 387 подписа от жителите на с. Синитово, в която се декларира принципно несъгласие за реализацията на ИП, както и мотив, че реализацията на ИП ще се отрази пагубно на защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000“ и на къщите на жителите на селото.

Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС с всички приложения към него и са проведени срещи за обществено обсъждане на 04.07.2019 г. и на 05.07.2019 г. в с. Огняново, с. Мирянци, в сградата на Община Пазарджик и в с. Синитово.

По време на обществените обсъждания са поставени въпроси, относно предвижданите взривни работи и тяхното въздействие върху къщите на хората, замърсяване на въздуха, кумулативния ефект с вече работещи кариери в района на ИП, допустимостта на самото ИП, влияние върху защитените зони, и др. На поставените въпроси по време на срещите за обществено обсъждане са дадени отговори от страна на експерти от екипа, изготвил ДОВОС и ДОСВ. Засегнатото население смята реализацията на ИП за неприемливо по принцип.

По реда на чл. 17, ал. 4 от Наредбата по ОВОС постъпват възражения от множество местни обществени организации и представители на общността: Сдружение за аграрни и екологични проекти, Пенсионерски клуб с. Синитово, Църковно настоятелство при църква „Св. Вел. Георги“, футболен отбор „Светкавица“, читалище „Съзнание-1927“, ЛРД Синитово, ОУ „Васил Априлов“, ДГ „Мир“, ЧДГ „Доброта“, „Мел Корект“ ЕООД, „Фобос 99“ ЕООД, „Агротип“ зем. Кооперация. Внесена е и подписка от жители на с. Синитово със 785 подписа против реализацията на ИП. Постъпва и становище от БДЗП по отношение на разработеният ДОСВ, с което на база експертиза и информация определят направените заключенията и оценки в ДОСВ като необективни. Експертите от Българско дружество за защита на птиците (БДЗП) мотивирано определят, че реализирането на ИП ще доведе до значителни отрицателни въздействия върху природни местообитания и върху популациите и местообитанията на видовете, предмет на опазване в ЗЗ „Бесапарски ридове“ и ЗЗ „Бесапарски възвишения“.

Компетентният орган, мотивиран от аргументите в горесцитираното становище, указва на възложителя (с изх. № 2485-(41)/27.08.2019 г.) да бъде преработен ДОСВ.

Междувременно в с. Синитово е създадена инициативна група, която да инициира провеждане на местен референдум в с. Синитово, общ. Пазарджик по *Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление* (ЗПУГДВМС).

С Решение № 257-МИ Пазарджик от 28.10.2019 г. на ОИК се обявява резултатите от местен референдум, проведен на 27 Октомври 2019 г. в с. Синитово, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик. Като въпрос №3 на референдума е формулиран „Съгласни ли сте инвестиционният проект „Изграждане на кариера за добив на мрамори“ да бъде реализиран в землището на с. Синитово. Видно, от цитираното решение, бюлетините с отговор „Не“ са 897 от 910 гласували. Предложението по въпрос №3 **не е прието.**

Обществен достъп до допълнените доклад за ОВОС и ДОСВ е осигурен и през месец май 2021 г. Проведени са срещи за обществено обсъждане на 23.06.2021 г. и на 24.06.2021 г. в с.

Огняново, с. Мирянци, в сградата на Община Пазарджик и в с. Синитово. Засегнатото население отново подкрепя, вече заявената си позиция против реализацията и експлоатацията на ИП. С вх. № ПД-01-2485-(57)/01.07.2021 г. постъпва становище от Българско дружество за защита на птиците (БДЗП) относно допълнените ДОВОС и ДОСВ с мотивирано заключение, че ИП ще окаже значително отрицателно въздействие върху популации и местообитания на видове предмет на опазване 33 „Бесапарски ридове”, с код BG0002057 и 33 „Бесапарски възвишения“, с код BG0000254.

С вх. № ПД-01-2485-70/21.01.2026 г. постъпва становище от Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) „Синитово“, което се приема като мотивирано възражение по законосъобразност срещу осъществяването на ИП по смисъла на чл. 19, ал. 2, т. 3 от Наредбата за ОВОС.

Допълненият ДОСВ е оценен **положително** – в смисъл, че представената в ДОСВ информация е с пропуски, но е **достатъчна за вземането на решение** (чл. 24, ал. 5 от Наредбата за ОС).

Преработеният ДОСВ е разгледал и оценил следните въздействия на ИП върху двете пряко засегнати защитени зони:

Защитена зона „Бесапарски възвишения”, код BG0000254

Структура

ИП засяга териториалната цялост на защитена зона „Бесапарски възвишения” на обща площ от 253.531 дка, което представлява 0.376% от територията на защитената зона. Предвид малката засегната площ може да се заключи, че реализацията на **ИП няма да окаже значително въздействие върху структурата на зоната.**

Функции и природозащитни цели

Загуба на природни местообитания

ИП засяга 2 типа природни местообитания, предмет на опазване в зоната – 6210(*) Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) и 62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни съобщества. Засегнатите площи са 50.645 и 57.808 дка, или 1.051 и 0.338% от площта на местообитанията в зоната, респективно. Въздействието върху местообитание 6210 се оценява като **средно**, и за намаляването му е необходимо прилагане на мерки.

Загуба на местообитания на видове

ИП засяга пряко местообитания на 13 вида животни, предмет на опазване в зоната (Таблица № V.2.1-1). Въздействието е оценено като **незначително**, поради малката засегната площ.

Таблица № V.2.1-1: Пряко засегнати площи от местообитания на видове животни, предмет на опазване в зоната (в дка и % от местообитанията им в зоната).

№	Вид	Площ в ЗЗ/дка	Пряко/дка	Пряко/%
1	<i>Rhinolophus hipposideros*</i>	2291.000	4.853	0.21
2	<i>Myotis blythii*</i>	60000.000	18.377	0.03
3	<i>Miniopterus schreibersi*</i>	63384.764	256.750	0.41
4	<i>Spermophilus citellus</i>	88335.000	65.153	0.07
5	<i>Vormela peregusna</i>	63384.764	256.750	0.41
6	<i>Triturus karelinii</i>	54198.900	216.220	0.40
7	<i>Bombina bombina</i>	4613.200	1.354	0.03
8	<i>Bombina variegata</i>	39086.400	230.142	0.59

№	Вид	Площ в ЗЗ/дка	Пряко/дка	Пряко/%
9	<i>Emys orbicularis</i>	59887.300	252.199	0.42
10	<i>Testudo graeca</i>	40881.200	211.353	0.52
11	<i>Testudo hermanni</i>	56922.800	253.531	0.45
12	<i>Elaphe sauromates</i>	61180.900	253.259	0.41
13	<i>Probaticus subrugosus</i>	24640.400	108.453	0.44

* - потенциални ловни местообитания.

Фрагментация

Природни местообитания:

Реализацията на инвестиционното предложение ще фрагментира засегнатите природни местообитания, предмет на опазване в зоната – 6210 и 62A0. Вследствие на фрагментацията, увредената площ от местообитанията, заедно с пряко унищожената, ще възлезе на 62.294 и 61.008 дка, или на 1.292 и 0.356% от площта на местообитанията в зоната, респективно. Въздействието върху местообитание 6210 се оценява като **средно**, и за намаляването му е необходимо прилагане на мерки.

Видове:

Фрагментацията ще има за местообитанията на 3 вида, които се засягат пряко – малкия подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), лалугера (*Spermophilus citellus*) и пъстрия пор (*Vormela peregusna*). Тя ще е в резултат от намаляване площите на полигони с потенциални местообитания на тези видове (ловни за малкия подковонос), което ще ги направи по-неблагоприятни. Въздействието ще е **незначително**, тъй като оставащите незасегнати части от тези полигони ще са с достатъчна площ, за да се използват от съответните видове.

Бариерен ефект

Реализацията на инвестиционното предложение може да окаже бариерен ефект единствено за лалугера (*Spermophilus citellus*), затруднявайки придвижването на евентуално заселващи се в района индивиди между потенциалните местообитания на вида северно и южно от концесионната площ. Въздействието ще е **незначително**, тъй като и към настоящия момент, в границите на концесията, условията за миграция на вида от север на юг и обратно са неблагоприятни, и в същото време западно от концесията са разположени обработваеми земи с мрежа от синури и по-големи петна рудерална растителност, които, макар и извън ЗЗ, са потенциално местообитание за вида и могат да се използват като биокоридори.

Унищожаване на индивиди

Реализацията на инвестиционното предложение може да доведе до смъртност на индивиди и от 7-те вида земноводни и влечуги, предмет на опазване в зоната, чийто местообитания се засягат, както и от набръчкания пробатикус (*Probaticus subrugosus*). Въздействието върху популацията на пъстрия смок (*Elaphe sauromates*) може да е **значително**, особено при наличие на зимовище и започване на строителните дейности в зимния период. За намаляването му е необходимо прилагане на мерки. За останалите видове въздействието ще е **незначително**, предвид субоптималния характер на местообитанията на земноводните и влечугите и ниската плътност на популацията на набръчкания пробатикус.

Обезпокояване на видове

Реализацията на инвестиционното предложение може да доведе до безпокойство за 3 вида – пъстрия смок (*Elaphe sauromates*), лалугера (*Spermophilus citellus*) и пъстрия пор (*Vormela peregusna*). За пъстрия смок и лалугера то ще е в резултат главно от сеизмичното въздействие по време на взривните работи, което ще се разпространи на максимум 200 м от взривното поле, а за

пъстрия пор – и от шума. Предвид сравнително малката площ на функционалната загуба на потенциални местообитания за пъстрия смок и лалугера, като и извършване на взривни работи само 4 пъти в годината, въздействието е оценено като **незначително**.

Нарушаване на видовия състав

Реализацията на инвестиционното предложение **няма да доведе** до нарушаване на видовия състав на ЗЗ.

Кумулативен ефект

Както се вижда от Таблица II-1 (вж. т. II), 5 ИП, планове, програми или проекти, може да окажат кумулативно въздействие заедно с настоящото ИП върху ЗЗ „Бесепарски възвишения”. Нито едно от тях не засяга природните местообитания, засягащи се от настоящото ИП – 6210 и 62A0, съответно кумулативен ефект **няма да има**. Въздействието върху местообитанията на видовете е представено в Таблица № V.2.1-2.

Таблица № V.2.1-2: Кумулативно въздействие върху местообитания на видове, предмет на опазване в ЗЗ, засягащи се и от настоящото ИП.

<i>Вид</i>	Пряко /дка	Пряко /%	ИП 39*	ИП 57	ИП 82	ИП 84	ИП 85	Кумулат ./дка	Кумулат. /%
<i>Myotis blythii</i>	18.377	0.03	1.500	0.600	0.25	0.00	0.000	20.727	0.03
<i>Vormela peregusna</i>	256.750	0.41	3.000	1.069	0.25	2.400	1.902	265.371	0.42
<i>Triturus karelinii</i>	216.220	0.40	1.500	0.850	0.25	1.20	0.400	220.420	0.41
<i>Bombina bombina</i>	1.354	0.03	1.000	0.000	0.00	0.00	0.000	2.354	0.05
<i>Bombina variegata</i>	230.142	0.59	3.000	0.000	0.250	2.40	1.902	237.694	0.61
<i>Emys orbicularis</i>	252.199	0.42	3.000	0.500	0.25	2.40	1.902	260.251	0.43
<i>Testudo graeca</i>	211.353	0.52	3.000	0.000	0.025	0.000	0.000	214.378	0.52
<i>Testudo hermanni</i>	253.531	0.45	3.000	0.400	0.250	0.000	0.000	257.181	0.45
<i>Elaphe sauromates</i>	253.259	0.41	3.000	0.300	0.250	2.400	0.000	259.209	0.42

* - съответства на номера на ИП в Прил. II-1 и Табл. II-1 от ДОСВ; засегнатите площи от другите ИП също са в декари.

Както се вижда от таблицата, представена в ДОСВ, кумулативното въздействие върху видове, предмет на опазване в зоната, е **незначително**.

Защитена зона „Бесепарски ридове”, код BG0002057

Структура

ИП засяга териториалната цялост на защитена зона „Бесепарски ридове” на обща площ от 256.750 дка, което представлява 0.174% от територията на защитената зона. Предвид малката засегната площ може да се заключи, че реализацията на ИП **няма да окаже значително въздействие върху структурата на зоната**.

Функции и природозащитни цели

Загуба на местообитания на видове

Реализацията на инвестиционното предложение засяга гнездови и/или трофични местообитания на 32 вида птици, предмет на опазване в зоната (Таблица № V.2.2-1). Въздействието е оценено като **незначително**, поради малката засегната площ.

Таблица № V.2.2-1: Пряко засегнати площи от местообитания на видове птици, предмет на опазване в зоната (в дка и % от местообитанията им в зоната).

№	Вид	Пряко гнездови /дка	Пряко гнездови /%	Пряко трофични /дка	Пряко трофични /%
1	<i>Egretta alba</i>	0.000	0.0000	0.312	0.0004
2	<i>Ciconia nigra</i>	0.000	0.0000	0.312	0.0004
3	<i>Ciconia ciconia</i>	0.000	0.0000	74.740	0.0865
4	<i>Cygnus cygnus</i>	0.000	0.0000	0.312	0.0015
5	<i>Accipiter brevipes</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1069
6	<i>Buteo rufinus</i>	НП*	НП	132.548	0.1301
7	<i>Pernis apivorus</i>	0.000	0.0000	132.236	0.4071
8	<i>Milvus migrans</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1381
9	<i>Circaetus gallicus</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1301
10	<i>Circus cyaneus</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1381
11	<i>Circus macrourus</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1381
12	<i>Aquila pomarina</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1496
13	<i>Aquila chrysaetos</i>	0.000	0.0000	132.236	0.4071
14	<i>Aquila heliaca</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1496
15	<i>Aquila nipalensis</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1496
16	<i>Hieraaetus pennatus</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1108
17	<i>Falco vespertinus</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1496
18	<i>Falco cherrug</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1496
19	<i>Burhinus oedicephalus</i>	132.548	0.1425	съвпадат с гнездовите	
20	<i>Coracias garrulus</i>	132.548	0.1197	съвпадат с гнездовите	
21	<i>Melanocorypha calandra</i>	74.740	0.1002	съвпадат с гнездовите	
22	<i>Calandrella brachydactyla</i>	58.120	0.0779	съвпадат с гнездовите	
23	<i>Anthus campestris</i>	58.120	0.0736	съвпадат с гнездовите	
24	<i>Lanius collurio</i>	132.548	0.1082	съвпадат с гнездовите	
25	<i>Lanius minor</i>	132.548	0.1082	съвпадат с гнездовите	
26	<i>Emberiza hortulana</i>	74.740	0.0679	съвпадат с гнездовите	
27	<i>Accipiter gentilis</i>	0.000	0.0000	256.844	0.1831
28	<i>Accipiter nisus</i>	0.000	0.0000	256.844	0.1831
29	<i>Buteo buteo</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1197
30	<i>Falco tinnunculus</i>	НП	НП	254.894	0.2007
31	<i>Falco subbuteo</i>	0.000	0.0000	132.548	0.1009
32	<i>Merops apiaster</i>	0.000	0.0000	256.844	0.1740

* - Неприложимо; гнезденето на вида е микрохабитатно обусловено.

Барьерен ефект/Фрагментация

Реализацията на инвестиционното предложение ще засегне незначителни части от големи полигони с гнездови и/или трофични местообитания на засегнатите видове. Фрагментация на практика **няма да има**, тъй като оставащите незасегнати части от тези полигони ще са с достатъчна площ, за да се използват от съответните видове.

ИП не представляват непреодолима преграда за птиците. Барьерен ефект **няма да има**.

Унищожаване на индивиди

Реализацията на инвестиционното предложение може да доведе до смъртност на индивиди от 9 вида птици, предмет на опазване в зоната – *Buteo rufinus*, *Falco tinnunculus*, *Burhinus oedicephalus*, *Melanocorypha calandra*, *Calandrella brachydactyla*, *Anthus campestris*, *Lanius collurio*,

Lanius minor, *Emberiza hortulana*. Риск от смъртност има при започване на строителните дейности в размножителния сезон на видовете, при *Buteo rufinus* и *Falco tinnunculus* вследствие унищожаване на гнезда с яйца/малки (при наличие на такива в границите на концесията), а при останалите видове – в резултат от прогонване на възрастните и изоставяне на гнезда с яйца/малки. Въздействието върху популациите в зоната на 2 от тези видове – *Buteo rufinus* и *Burhinus oediconemus*, може да бъде **значително**. За намаляването му е необходимо прилагане на мерки. За останалите видове въздействието ще е **незначително**, предвид ниската им плътност в района, и/или високата им численост в зоната.

Обезпокояване на видове

Реализацията на инвестиционното предложение може да доведе до безпокойство за индивиди от 28 вида птици, предмет на опазване в зоната (всички видове, чийто гнездови и/или трофични местообитания се засягат, без *Ciconia ciconia*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Merops apiaster*). Въздействието върху 2 от тези видове – *Buteo rufinus* и *Burhinus oediconemus*, може да бъде **значително**, при прогонване на възрастните и изоставяне на гнезда с яйца/малки при взривните работи. За намаляването му е необходимо прилагане на мерки. За останалите видове въздействието ще е **незначително**, тъй като видовете са по-слабо чувствителни към безпокойство (напр. пойните птици), или в границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания.

Нарушаване на видовия състав

Реализацията на инвестиционното предложение **няма да доведе** до нарушаване на видовия състав на ЗЗ.

Кумулативен ефект

Както се вижда от Таблица II-1 (вж. т. II), 23 ИП, планове, програми или проекти, може да окажат кумулативно въздействие заедно с настоящото ИП върху ЗЗ „Бесапарски ридове”. Те засягат местообитания (гнездови и/или трофични) на 26 вида птици, предмет на опазване в зоната, които се засягат и от настоящото ИП. Представени са в Таблица № V.2.2-2. Кумулативно въздействие от безпокойство на практика няма да има, още повече, предвид предложените мерки, силно ограничаващи въздействието от настоящото ИП.

Таблица № V.2.2-2: Засегнати от други ИП, планове, програми или проекти площи (в дка) от местообитанията на видове птици, предмет на опазване в зоната, които се засягат и от настоящото ИП.

№	Вид	ИП 13*	ИП 14-23	ИП 32	ИП 39	ИП 42	ИП 44	ИП 52
1	<i>Egretta alba</i>	0.000	0.000	3.150	1.500	0.000	9.556	0.032
2	<i>Ciconia nigra</i>	0.000	0.000	3.150	1.500	0.000	9.556	0.032
3	<i>Ciconia ciconia</i>	1.500	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.032
4	<i>Cygnus cygnus</i>	0.000	0.000	0.000	1.500	0.000	9.556	0.032
5	<i>Accipiter brevipes</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
6	<i>Buteo rufinus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
7	<i>Pernis apivorus</i>	0.000	68.133	0.000	1.500	0.000	0.000	0.000
8	<i>Milvus migrans</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
9	<i>Circaetus gallicus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
10	<i>Circus cyaneus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
11	<i>Circus macrourus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
12	<i>Aquila pomarina</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
13	<i>Aquila chrysaetos</i>	0.000	68.133	0.000	1.500	0.000	0.000	0.000
14	<i>Aquila heliaca</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
15	<i>Aquila nipalensis</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000

№	Вид	ИП 13*	ИП 14-23	ИП 32	ИП 39	ИП 42	ИП 44	ИП 52
16	<i>Hieraaetus pennatus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
17	<i>Falco vespertinus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
18	<i>Falco cherrug</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
19	<i>Buteo buteo</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
20	<i>Falco subbuteo</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
21	<i>Burhinus oedicephalus</i> **	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.032
22	<i>Coracias garrulus</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000
23	<i>Melanocorypha calandra</i>	0.000	68.133	0.000	3.000	60.232	9.556	0.032
24	<i>Calandrella brachydactyla</i>	0.000	68.133	0.000	3.000	60.232	9.556	0.032
25	<i>Anthus campestris</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.032
26	<i>Emberiza hortulana</i>	0.000	68.133	3.150	3.000	0.000	9.556	0.000

№	Вид	ИП 60	ИП 61	ИП 67	ИП 68	ИП 84	ИП 85	ИП 86
1	<i>Egretta alba</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
2	<i>Ciconia nigra</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
3	<i>Ciconia ciconia</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	1.902	1.000
4	<i>Cygnus cygnus</i>	0.000	233.215	0.000	530.020	0.000	0.000	0.000
5	<i>Accipiter brevipes</i>	0.350	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000
6	<i>Buteo rufinus</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
7	<i>Pernis apivorus</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
8	<i>Milvus migrans</i>	0.000	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
9	<i>Circaetus gallicus</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
10	<i>Circus cyaneus</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
11	<i>Circus macrourus</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
12	<i>Aquila pomarina</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
13	<i>Aquila chrysaetos</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
14	<i>Aquila heliaca</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
15	<i>Aquila nipalensis</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
16	<i>Hieraaetus pennatus</i>	0.350	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000
17	<i>Falco vespertinus</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
18	<i>Falco cherrug</i>	0.350	0.000	85.094	0.000	2.400	0.000	0.000
19	<i>Buteo buteo</i>	0.350	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000
20	<i>Falco subbuteo</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000
21	<i>Burhinus oedicephalus</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
22	<i>Coracias garrulus</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000
23	<i>Melanocorypha calandra</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
24	<i>Calandrella brachydactyla</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
25	<i>Anthus campestris</i>	0.350	233.215	85.094	530.020	2.400	0.000	0.000
26	<i>Emberiza hortulana</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	2.400	0.000	0.000

* - съответства на номера на ИП в Прил. II-1 и Табл. II-1 в ДОСВ; ** - вид, при който се засягат освен трофични, и гнездови местообитания.

Общото кумулативно въздействие върху тези 26 вида е представено в Таблица № V.2.2-3.

Таблица № V.2.2-3: Кумулативно въздействие върху местообитанията на видове птици, предмет на опазване в зоната, които се засягат и от настоящото ИП.

№	Вид	Пряко /дка	Пряко /%	Други /дка	Други /%	Кумулат. /дка	Кумулат. /%
1	<i>Egretta alba</i>	0.312	0.00	102.082	0.13	102.394	0.13
2	<i>Ciconia nigra</i>	0.312	0.00	102.082	0.13	102.394	0.13
3	<i>Ciconia ciconia</i>	74.740	0.09	176.117	0.20	250.857	0.29
4	<i>Cygnus cygnus</i>	0.312	0.00	774.323	3.67	774.635	3.67
5	<i>Accipiter brevipes</i>	132.548	0.11	86.589	0.07	219.137	0.18
6	<i>Buteo rufinus</i>	132.548	0.13	171.683	0.17	304.231	0.30
7	<i>Pernis apivorus</i>	132.236	0.41	69.633	0.21	201.869	0.62
8	<i>Milvus migrans</i>	132.548	0.14	171.333	0.18	303.881	0.32
9	<i>Circus gallicus</i>	132.548	0.13	171.683	0.17	304.231	0.30
10	<i>Circus cyaneus</i>	132.548	0.14	171.683	0.18	304.231	0.32
11	<i>Circus macrourus</i>	132.548	0.14	171.683	0.18	304.231	0.32
12	<i>Aquila pomarina</i>	132.548	0.15	171.683	0.19	304.231	0.34
13	<i>Aquila chrysaetos</i>	132.236	0.41	69.633	0.21	201.869	0.62
14	<i>Aquila heliaca</i>	132.548	0.15	934.918	1.06	1067.466	1.20
15	<i>Aquila nipalensis</i>	132.548	0.15	934.918	1.06	1067.466	1.20
16	<i>Hieraaetus pennatus</i>	132.548	0.11	86.589	0.07	219.137	0.18
17	<i>Falco vespertinus</i>	132.548	0.15	171.683	0.19	304.231	0.34
18	<i>Falco cherrug</i>	132.548	0.15	171.683	0.19	304.231	0.34
19	<i>Buteo buteo</i>	132.548	0.12	86.589	0.08	219.137	0.20
20	<i>Falco subbuteo</i>	132.548	0.10	86.239	0.07	218.787	0.17
21	<i>Burhinus oedicnemus</i>	132.548	0.14	934.950	1.01	1067.498	1.15
22	<i>Coracias garrulus</i>	132.548	0.12	86.239	0.08	218.787	0.20
23	<i>Melanocorypha calandra</i>	74.740	0.10	992.032	1.33	1066.772	1.43
24	<i>Calandrella brachydactyla</i>	58.120	0.08	992.032	1.33	1050.152	1.41
25	<i>Anthus campestris</i>	58.120	0.07	934.950	1.18	993.070	1.26
26	<i>Emberiza hortulana</i>	74.740	0.07	86.239	0.08	160.979	0.15

Преработеният ДОСВ е оценил, че за 5 от природните местообитания и видовете – предмет на опазване – ИП ще окаже значително или средно въздействие.

За останалите видове и природни местообитания – предмет на опазване – въздействието на ИП липсва или ще бъде незначително.

В преработения ДОСВ са възприети следните критерии за „средно“ и „значително“ въздействие на ИП върху видовете (без земноводни и влечуги) и природните местообитания :

- „средно въздействие (2)“ е въздействие, което ще бъде дългосрочно и/или ще засегне значителна площ от природно местообитание или вид, но няма да промени функциите и/или структурата на природното местообитание/популация на вида в границата на защитената зона;
- „значително въздействие (3)“ е въздействие, което ще бъде дългосрочно и/или ще засегне значителна площ от съответното природно местообитание/вид и би могло да промени функциите и/или структурата на природното местообитание/популация на вида в границата на защитената зона.

За видовете земноводни и влечуги въздействията са, както следва:

- **Степен 2 – средно въздействие.** Очакваното въздействие ще бъде дългосрочно и/или ще засегне значителна площ (повече от 1% от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната, определена в съответния специфичен доклад, според резултатите от проект

„Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), но няма да доведе до промяна на природозащитното състояние на вида в рамките на защитената зона по нито един от критериите. Задължително е прилагането на мерки (и/или алтернативни решения в случай, че ПС на вида в разглежданата защитена зона е „неблагоприятно - лошо“), които биха могли да сведат степента на въздействие до 1 - незначително въздействие.

- **Степен 3 – значително въздействие.** Очакваното въздействие ще бъде дългосрочно и/или ще засегне значителна площ (повече от 1% от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната, определена в съответния специфичен доклад, според резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), като ще доведе до промяна на природозащитното състояние на вида в рамките на защитената зона по един или повече от критериите.

Природните местообитания и видовете, предмет на опазване на засегнатите защитени зони, върху които ИП ще окаже средно и значително въздействие са следните:

1. Природно местообитание 6210 (*) Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) – въздействието върху природното местообитание е оценено като „**средно**“ по отношение на „*Пряко унищожаване на природни местообитания*“ и „*Фрагментация на природни местообитания*“.
2. Растителният вид пърчовка (*Himantoglossum caprinum*) – въздействието на ИП е оценено като „**значително**“ по отношение „*Унищожаване на екземпляри*“, тъй като ИП ще унищожи 1 от 4 известни находища.
3. Пъстър смок (*Elaphe sauromates*) – „**значително**“ въздействие, по отношение „*Смъртност*“.
4. Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) – по отношение на факторите „*Безпокойство*“ и „*Смъртност*“ въздействието е оценено като „**значително**“.
5. Турилик (*Burhinus oediconemus*) – по отношение на факторите „*Безпокойство*“ и „*Смъртност*“ въздействието е оценено като „**значително**“.

За да се намали значителното въздействие на ИП върху тези 4 вида и 1 природно местообитание в ДОСВ се предлагат 3 смекчаващи мерки:

1. В границите на Блок 3 (координатите са дадени в Приложение № VIII-1), където е установена най-голямата площ от местообитание 6210 в границите на концесията, да не се извършва добив, както и никакви други дейности.

Фаза: Проектиране, строителство, експлоатация и рекултивация.

Ефект: Намаляване засегнатата площ от местообитание 6210 на 1.25 дка, което е 0.026% от площта му в зоната – незначително въздействие. Намаляване засегнатата площ от местообитание 62A0 на 0.467 дка, което е 0.003% от площта му в зоната. Намаляване пряко засегнатата площ от местообитанията на всички от засегнатите видове, предмет на опазване в ЗЗ „Бесапарски възвишения“, като и на всички засегнати видове птици, предмет на опазване в ЗЗ „Бесапарски ридове“, без тези на *Egretta alba*, *Ciconia nigra* и *Cygnus cygnus*.

2. Минното строителство да започне извън периода 20 март – 30 август (размножителен период за *Elaphe sauromates*, *Buteo rufinus* и *Burhinus oediconemus*), както и извън периода 20 ноември – 10 март (периода на зимуване за *Elaphe sauromates*). Строителството може да започне в периода 20 март – 1 май единствено ако в дните непосредствено преди това е извършен орнитологичен мониторинг, доказващ липсата на гнездене на белоопашатия мишелов (*Buteo rufinus*) в границите на концесионната площ, както и на 150 м от нея.

Методиката за мониторинга и самия мониторинг да се извърши от експерт орнитолог/орнитолози.

Фаза: Строителство.

Ефект: Елиминиране риска от унищожаване на яйца/малки или зимуващи индивиди от *Elaphe sauromates*. Предотвратяване на безпокойство и/или унищожаване на гнезда с яйца/малки за белоопашатия мишелов и совоокия дъждосвирец (в съчетание със следващата мярка). Намаляване риска от смъртност за *Falco tinnunculus* и пойните птици *Melanocorypha calandra*, *Calandrella brachydactyla*, *Anthus campestris*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Emberiza hortulana*.

3. Да не се извършват пробивно-взривни работи в размножителния период на *Buteo rufinus* и *Burhinus oedicephalus* (20 март – 30 юли).

Фаза: Експлоатация.

Ефект: Предотвратяване на безпокойство и/или унищожаване на гнезда с яйца/малки за белоопашатия мишелов и совоокия дъждосвирец. Елиминиране риска от смъртност и намаляване безпокойството до незначително. Намаляване безпокойството за всички видове, предмет на опазване в зоната, можещи да обитават района на ИП.

Кумулативен ефект по отношение на компонентите и факторите на околната среда

Съгласно разгледаните преработени ДОСВ, ДОВОС, и направения анализ не се очаква кумулативно значително въздействие върху останалите компоненти и фактори на околната среда (атмосферен въздух, шум, почви, води, отпадъци, вредни физични фактори, ОХВ)

На базата на всички факти и обстоятелства осъществяването на инвестиционното предложение (ИП) „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше” в землището на с. Синитово, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик **не се одобрява, поради следните МОТИВИ поотделно и в тяхната съвкупност:**

По отношение на въздействието върху биологичното разнообразие извън въздействието върху мрежата „Натура 2000“:

От съвкупната преценка на становището на Българското дружество за защита на птиците (БДЗП), данните от преработения ДОВОС, експертизите, приети по съдебното производство, както и от мотивите на Решение № 7056/25.06.2025 г. по административно дело №1202 по описа на Върховния административен съд за 2025 г., по несъмнен и безспорен начин се установява, че съществуващата изоставена кариера (блок 1 в ДОСВ) представлява място за размножаване на защитени по смисъла на чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие видове птици – розов скорец (*Sturnus roseus*) и скално врабче (*Petronia petronia*).

Този факт е потвърден, както от експертизата на д-р Невена Иванова по административно дело № 1036 по описа на Административен съд Пазарджик за 2021 г., в която е посочено, че през 2021 г. гнездовата колония на розовия скорец в кариерата е наброявала между 1500 и 2500 индивида, както и че на 29.05.2023 г. авторът лично е установил наличие на розови скорци в района на кариерата, така и от преработения ДОВОС, в който изрично е отбелязано, че реализацията на инвестиционното предложение ще доведе до пряко унищожаване на размножителни местообитания за двата вида.

Същият извод е възприет и в Решение № 7056/25.06.2025 г. на ВАС, в което съдът приема, че реализацията на инвестиционното предложение ще доведе до засягане и унищожаване на гнездови местообитания на розовия скорец и скалното врабче, макар и да счита, че това унищожаване няма да бъде пълно. Самият факт на унищожаване на гнездови местообитания обаче представлява увреждане или унищожаване на места за размножаване по смисъла на чл. 38, ал. 1,

т. 4 от ЗБР, независимо от това дали част от местообитанията на видовете ще останат извън границите на концесионната площ.

В този смисъл не може да бъде споделен аргументът, че запазването на „жизнеспособни елементи от популациите“ изключва приложението на забраната по чл. 38, ал. 1, т. 4 ЗБР, тъй като понятието за жизнеспособност на популацията не дерогира императивната забрана за увреждане или унищожаване на конкретни места за размножаване като самостоятелен обект на правна закрила.

Предложената в ДОВОС смекчаваща мярка за започване на минно строителство извън размножителния период или след извършване на орнитологичен мониторинг има за цел единствено да предотврати прякото унищожаване на яйца и индивиди, но не е в състояние да предотврати унищожаването на самото място за размножаване. Това произтича от биологичните особености на розовия скорец, който гнезди в купчини и сипеи от камъни, разположени в целия обхват на кариерата. Премахването на тези купчини и сипеи (част от технологичния процес) е обективно необходимо за започване на експлоатацията и по своята същност представлява унищожаване на мястото за размножаване, което е изрично забранено от закона.

При тези фактически данни следва да се приеме, че реализирането на инвестиционното предложение води до кумулативно нарушение на чл. 38, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР, доколкото предвижданите дейности включват физическо разрушаване, както на гнездовите структури на защитени видове птици, така и на местата за размножаване, в които тези структури са разположени. В конкретния случай гнездата не представляват самостоятелни или преносими обекти, а са трайно и функционално свързани със субстрата – каменни сипеи и скални кухни, чието пълно или частично премахване е неразделна част от инвестиционното предложение. Поради това разрушаването на гнездата и унищожаването на местата за размножаване представляват пряк, предвидим и неизбежен резултат от осъществяването на дейността, независимо от момента на нейното реализиране.

Това тълкуване е в пълно съответствие със системата за защита, установена от правото на Европейския съюз, която се основава на паралелното и съгласувано прилагане на Директива 2009/147/ЕО за птиците и Директива 92/43/ЕИО за местообитанията. Макар двете директиви да имат различен предметен обхват, Съдът на Европейския съюз последователно приема, че те въвеждат сходен по интензитет режим на строга защита на местата за размножаване и почивка като самостоятелен обект на правна закрила. В решение по дело С-441/17, Комисия/Полша, Съдът изрично подчертава, че чл. 5 от Директива 2009/147/ЕО задължава държавите членки да приемат цялостна и ефективна законодателна уредба, която чрез конкретни и специфични мерки да гарантира реалното спазване на забраната за умишлено разрушаване или увреждане на гнезда и на местата за размножаване на птиците, по начин аналогичен на предвидения в чл. 12 от Директивата за местообитанията, като подчертава, че тази защита следва да се прилага без ограничение във времето (т. 252).

В този смисъл Съдът приема, че мерки, които се свеждат до общи, формални или декларативни ограничения, включително сезонно спиране или ограничаване на дейностите, не могат да се считат за достатъчни, когато тяхното прилагане не е в състояние ефективно да предотврати фактическото увреждане или унищожаване на гнездовите и размножителните обекти (т. 256–259). Следователно разрешаването на дейности, които по своята същност водят до премахване на елементи от местообитанието, използвани за размножаване, представлява нарушение на чл. 5 от Директивата за птиците, когато липсват конкретни и ефективни мерки, гарантиращи, че няма да се достигне до такова увреждане или унищожаване.

Ръководството на комисията относно строгата защита на животинските видове от интерес за Общността съгласно Директивата за местообитанията (С(2021) 7301 final), макар формално да се отнася до прилагането на чл. 12 от Директивата за местообитанията, изложените в него принципи имат пряко значение и при тълкуването на обхвата на защитата по чл. 5 от Директива 2009/147/ЕО, доколкото Съдът на ЕС изрично приема, че този режим следва да се прилага по аналогия със строгата защита по чл. 12 (вж. С-441/17, т. 252).

В т. 2.3.4, б) от Ръководството Комисията подчертава, че целта на забраната за увреждане или унищожаване на местата за размножаване и почивка е запазване на тяхната трайна екологична функционалност. Защитата обхваща не само моментното присъствие на екземпляри или гнезда, а самите пространствени и структурни елементи, които правят възможно размножаването, включително когато местата се използват периодично или временно са изоставени, при наличие на достатъчно висока вероятност за повторно използване. В този контекст принципът следва от самата логика на строгата защита и е напълно приложим и при птиците, доколкото чл. 5 от Директивата за птиците, тълкуван в светлината на практиката на СЕС, не допуска унищожаване на гнездови и размножителни обекти като самостоятелен обект на защита, независимо от моментната им заетост.

Съдът последователно подчертава и че задълженията за защита по чл. 5 от Директива 2009/147/ЕО възникват независимо от това дали е установен спад в числеността на популацията или неблагоприятно природозащитно състояние на съответния вид (т. 262–264). Поради това съображенията за стабилност или жизнеспособност на популацията са ирелевантни за преценката за наличие на нарушение по чл. 38, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР.

По отношение на изискването за „умишленост“ следва да се отбележи, че Съдът на ЕС го тълкува разширително, като приема, че то е налице и когато извършителят съзнателно приема възможността за настъпване на забранения резултат като последица от дейността (решения по съединени дела С-473/19 и С-474/19, т. 51). В случая, при наличието на данни за гнездящи двойки и за неразривната връзка между гнездовите структури и субстрата, чието премахване е предвидено, разрушаването на гнездата и местата за размножаване следва да се приеме като предвидим и приет резултат от инвестиционното предложение.

Съществено е и че защитата по чл. 5 от Директива 2009/147/ЕО обхваща всички диви птици, а не само видовете, включени в приложенията към директивата, което Съдът изрично подчертава в своята практика (С-784/23, т.45). Поради това наличието и на други защитени видове, включително неприоритетни, допълнително потвърждава, че територията на кариерата функционира като комплексно размножително местообитание и попада под пълния обхват на защитата по чл. 38 от ЗБР.

Също така, не на последно място, следва да се отбележи, че на територията на ИП съгласно ДОСВ се очква отрицателно въздействие върху местообитания на видовете птици Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Полска бърбрица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) и Турилик (*Burhinus oedicnemus*).

При тези данни още на етап ДОВОС е било налице основание инвеститорът да инициира процедура по дерогация по чл. 48 и сл. от ЗБР. Такава процедура не е иницирана, нито е представено разрешение по чл. 49 ЗБР, издадено от компетентния орган. Липсата на проведена дерогационна процедура е от съществено значение, тъй като изключенията по чл. 48 ЗБР се допускат само при строго определени условия – при липса на алтернативно решение, при запазване на благоприятното състояние на популацията и само в изрично предвидените в закона случаи, като за дивите птици допълнително е въведено ограничението на чл. 48, ал. 4 ЗБР

При тези обстоятелства са налице депозирани мотивирани възражения по законосъобразност срещу осъществяването на инвестиционното предложение, включително от СНЦ „Еко Синитово“, постъпило с вх. № ПД-01-2485-70/21.01.2026 г., които се основават на пряко нарушение на императивни забрани на материалния закон.

Ето защо са налице предпоставките на чл. 19, ал. 2, т. 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС, съгласно който компетентният орган **не одобрява** инвестиционното предложение, когато са депозирани мотивирани възражения по законосъобразност. В конкретния случай тези възражения са не само формално подадени, но и материално обосновани, тъй като реализацията на инвестиционното предложение неизбежно би довела до забранено от закона увреждане и унищожаване на места за размножаване на защитени видове птици.

По отношение на въздействието върху защитени зони от мрежата „Натура 2000“:

Предложените в ДОСВ смекчаващи мерки са неефективни и няма да доведат до намаляване на отрицателното въздействие върху природното местообитание 6210 (*) *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)* и видовете обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), пъстър смок (*Elaphe sauromates*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) и турилик (*Burhinus oediconemus*), за които ДОСВ е установил, че ИП ще окаже значително въздействие, както е видно от оценките на отделните мерки:

Оценка на ефективност на мярка № 1

(да не се извършва добив, както и никакви други дейности в блок 3...)

Мярката няма да има смекчаващ ефект нито върху природните местообитания, нито върху птиците, към които е насочена, поради следното:

1. За природните местообитания 6210 (*) Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи) и 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества прилагането на тази мярка **няма да смекчи въздействието, поради следното:** В ДОВОС е посочено (18 и 19 стр.), че въздействието на взривните работи ще бъде на:
 - a. 300 метра за ударно-въздушна вълна (УВВ);
 - b. 200 метра за сеизмичното въздействие;
 - c. 550 метра за разлета на скални късове.

Отрицателните въздействия върху природните местообитания от взривните работи ще са следните, подредени по степен на въздействие:

Разлет на скални късове – при възникването на взрив – вследствие на възникналото силно налягане – се изхвърлят (разлитат се) във въздуха скални късове, които падат в съседните територии.

От точката на взрива до 550 метра от нея ще има разлет на скални късове според ДОВОС. Колкото по-близо до взрива е дадена територия, толкова повече скални късове ще падат върху нея. Взривовите ще се извършват в блокове 1 и 2. блок 3 граничи с блок 1 на запад и блок 2 на североизток. Най-отдалечената точка от блок 3 отстои на не повече от 245 метра от границите на блокове 1 и 2. Тоест целият блок 3 и намиращите се в него природни местообитания ще бъде изложен на това въздействие в максимална степен, по цялата си площ и от две различни посоки. Вследствие – при всеки взрив блок 3 ще бъде засипван със скални късове с различни размери, които постепенно ще унищожат растенията в територията. Унищожаването ще се извършва вследствие механични повреди върху растенията при падането на късовете върху тях и вследствие затрупването на терена и растенията от късовете.

От гореизложеното е видно, че предложената смекчаваща мярка няма да доведе до намаляване на въздействието върху природни местообитания 6210 (*) *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)* и 62A0 *Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества*, а напротив – експлоатацията на ИП ще доведе до увреждането и унищожаването на тези природни местообитания в цялата площ на блок 3, което за местообитание 6210 в ДОСВ е оценено като „Средно“ като степен на въздействие.

Сеизмични въздействия – Това въздействие ще доведе до разкъсване на субстрата, в който са разположени корените на растенията, съставлящи природните местообитания. Според ДОВОС това

въздействие е със значима сила до 200 метра от мястото на взрива. Тоест по-голямата част от блок 3 попада в зоната на значително въздействие, съответно това ще доведе до повреда на кореновата система на растенията и от там до отмирането им, съответно това ще доведе до увреждане на природното местообитание, което съставят тези растения.

Ударно-въздушна вълна (УВВ) – ще увреди и унищожи по-близко растящите растения, образуващи природно местообитание 6210 (*) *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia)* (*важни местообитания на орхидеи), а върху по-далечно растящите ще въздейства неблагоприятно като унищожава и прогонва опрашителите при ентомофилните видове и ще пречи на опрашването от вятъра при анемофилните видове растения. Блок 3 попада изцяло в обхвата на това въздействие.

Поради същите описани по-горе въздействия – разлет на скални късове, сеизмични въздействия и ударна вълна и техния механизъм на въздействие – в блок 3 няма да останат каквито и да е било гнездови и хранителни местообитания на каквито и да е било видове птици: Падащите камъни и ударната вълна ще доведат до убиването на птици и унищожаването на гнездата, а по отношение на безпокойство – не е възможно, която и да е птица да продължи да гнезди или да се храни в тази територия, докато около и върху нея падат камъни, под нея земята се тресе, а въздухът над нея кънти от звуковата вълна на взривовите, грохота от работата на пневматичния чук и тежките машини, работещи в кариерата. Също така затрупването на терена със скални късове ще унищожи съществуващите там хранителни местообитания, тъй като ще бъде унищожена растителността, съответно насекомите, които се хранят с тях и които от своя страна, заедно с растенията, са храна за птиците.

Следователно мярка 1 няма да окаже смекчаващо въздействие върху видовете птици, размножаващи се и хранещи се в блок 3, а и в по-отдалечените от концесионната площ територии.

Оценка на ефективност на мярка № 2

(Минното строителство да започне извън периода 20 март – 30 август (размножителен период за *Elaphe sauromates*, *Buteo rufinus* и *Burhinus oedicephalus*), както и извън периода 20 ноември – 10 март (периода на зимуване за *Elaphe sauromates*) ...)

Предвидената мярка № 2, съгласно която минното строителство следва да започне извън периода 20 март – 30 август (размножителен период за *Elaphe sauromates*, *Buteo rufinus* и *Burhinus oedicephalus*), както и извън периода 20 ноември – 10 март (период на зимуване за *Elaphe sauromates*), **не може да се приеме като ефективна мярка за предотвратяване на отрицателното въздействие върху защитения вид *Elaphe sauromates*.**

Макар подобна времева организация на дейностите формално да цели „елиминиране на риска от унищожаване на яйца, малки или зимуващи индивиди“, както е посочено в ДОСВ, тя **не предотвратява пълното унищожаване на индивидите от вида**, нито осигурява спазване на режима на строга защита. *Elaphe sauromates* е вид, който **обитава местообитанието си целогодишно**, характеризира се с **ограничена подвижност** и е тясно свързан със специфичните структурни характеристики на терена. Поради това, дори да се приеме, че в определен период се избягва унищожаването на яйца, малки или зимуващи индивиди, **същите тези индивиди неизбежно ще бъдат унищожени при започване на минното строителство на по-късен етап.**

Независимо от времевия момент на започване на дейността, **самото минно строителство води до необратимо унищожаване на местообитанието на вида** чрез почистване на терена, преди взривяването, взривяване на скалния субстрат, последващо изгребване на взривения материал, засипване и деградация на съседни територии, както и чрез значително увеличаване на безпокойството в прилежащите зони. Това прави местообитанието трайно нефункционално за

вида, като по този начин се нарушава забраната за увреждане или унищожаване на места за размножаване и почивка.

Съгласно Ръководството на Европейската комисия относно строгата защита на животинските видове по чл. 12 от Директива 92/43/ЕИО (Брюксел, 12.10.2021 г. С(2021) 7301 final), **системата за строга защита не допуска мерки с временен или отложен във времето ефект**, които само формално ограничават дейността, без да предотвратяват самото унищожаване на местообитанието. Комисията изрично подчертава, че защитата се прилага за всички стадии от жизнения цикъл на вида и че **унищожаването на местата за размножаване или почивка представлява нарушение независимо от момента, в който се осъществява.**

В този смисъл мярка № 2 **не представлява необходима, конкретна и превантивна мярка**, способна да осигури ефективно спазване на режима на строга защита, а единствено отлага във времето настъпването на неизбежното и необратимо въздействие. Поради това същата **не може да бъде приета като адекватна мярка за предотвратяване или намаляване на отрицателното въздействие върху *Elaphe saurotates* и неговото местообитание.**

По отношение на засегнатите птици, според ДОСВ тази мярка цели „*Предотвратяване на безпокойство и/или унищожаване на гнезда с яйца/малки за белоопашатия мишелов и совоокия дъждосвирец (в съчетание със следващата мярка). Намаляване риска от смъртност за *Falco tinnunculus* и пойните птици *Melanocorypha calandra*, *Calandrella brachydactyla*, *Anthus campestris*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Emberiza hortulana*““. Дори да предотврати унищожаване на гнезда с яйца и малки мярката няма да предотврати унищожаването на гнездовите местообитания, нито ще предотврати безпокойството и прогонването по-късно, когато започне експлоатацията на кариерата. Мярката ще има минимален първоначален ефект, който по-късно ще бъде заличен при редовната експлоатация на кариерата.*

Оценка на ефективност на мярка № 3

(Да не се извършват пробивно-взривни работи в размножителния период на *Buteo rufinus* и *Burhinus oedicnemus* (20 март – 30 юли)

Заявената цел на мярката е „*Предотвратяване на безпокойство и/или унищожаване на гнезда с яйца/малки за белоопашатия мишелов и совоокия дъждосвирец. Елиминиране риска от смъртност и намаляване безпокойството до незначително. Намаляване безпокойството за всички видове, предмет на опазване в зоната, можещи да обитават района на ИП.*“ Мярката ще има временен ефект – само през първата година от експлоатацията на кариерата – ще предотврати безпокойството и унищожаването на яйца и малки през тази първа година – след това, както бе доказано по-горе, взривванията по време експлоатацията ще доведат до трайното унищожаване на хранителните и гнездовите местообитания на тези видове в района на концесионната площ.

В подкрепа на гореизложеното, следва да се има предвид:

Съгласно т. 5.4 от Заповед № РД-786/29.10.2008 г. за обявяване на защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“ и т. 8.3 от Заповед № РД-315/31.03.2021 г. за обявяване на защитена зона BG0000254 „Бесапарски възвишения“, в границите на двете защитени зони е въведена **изрична забрана за разкриване на нови кариери за добив на подземни богатства.** Тази забрана представлява нормативна оценка на законодателя и на компетентния орган относно **несъвместимостта на подобен тип дейности с целите на опазване на съответните защитени зони.**

Предвиденото в т. 5.4 от Заповед № РД-786 изключение за вече стартирали процедури за предоставяне на разрешение за търсене и/или проучване **не дерогира извода за значително отрицателно въздействие** на този тип инвестиционни предложения върху защитените зони, а

единствено обуславя **формалната допустимост на производството**, без да предопределя положителен резултат от оценката по същество.

Този извод се потвърждава и от данните в стандартните формуляри на двете защитени зони. В стандартния формуляр на 33 BG0000254 „Бесапарски възвишения“ сред основните заплахи за зоната изрично са посочени „кариери за пясък и чакъл“ (код C01.01.01), с определена степен на въздействие „средна“. В стандартния формуляр на 33 BG0002057 „Бесапарски ридове“ като заплахи са идентифицирани както „добив (извличане) на пясък и чакъл“ (код C01.01), така и „кариери за пясък и чакъл“ (код C01.01.01), като и за двете заплахи степента на въздействие е определена като „висока“. Това допълнително потвърждава, че подобен тип дейности са **несъвместими с предмета и целите на опазване** на защитените зони.

Произнасянето на директора на РИОСВ-Пазарджик по чл. 19, ал. 2 от Наредбата за ОВОС е мотивирано въз основа на установената фактическа обстановка, че площадката на инвестиционното предложение „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото Меше“, землище на с. Синитово, попада **изцяло в границите на две защитени зони от мрежата „Натура 2000“** – 33 BG0002057 „Бесапарски ридове“ и 33 BG0000254 „Бесапарски възвишения“, обявени по реда на чл. 12 от Закона за биологичното разнообразие.

Съгласно чл. 32, ал. 1 от ЗБР, компетентният орган може да съгласува инвестиционно предложение само когато заключението на оценката по чл. 31, ал. 10 от ЗБР е, че предметът и целите на опазване на съответната защитена зона **няма да бъдат значително увредени**. В конкретния случай, въз основа на съвкупната преценка на всички събрани доказателства, включително ДОВОС, ДОСВ, експертните становища на специализираните органи и съдебната практика, такъв извод не може да бъде направен.

От събраните по преписката доказателства безспорно се установява, че реализирането на инвестиционното предложение ще доведе до **пряко унищожаване и/или значително увреждане на местообитания**, предмет на опазване в двете защитени зони, както и до **значително отрицателно въздействие върху благоприятния природозащитен статус** на защитени видове.

Извън въздействието върху мрежата „Натура 2000“, осъществяването на инвестиционното предложение ще доведе и до **унищожаване на места за размножаване (гнездови местообитания)** на защитени видове птици, по-специално розов скорец (*Sturnus roseus*), скално врабче (*Petronia petronia*) и турилик (*Burhinus oedicnemus*), които гнездят в съществуващата изоставена кариера в границите на концесионната площ (обозначена в ДОСВ като Кариера 1/блок 1). За двата вида това са **единствените установени гнездови находища в област Пазарджик и едни от малкото в Р България**.

Посочените видове са защитени по смисъла на чл. 37 от ЗБР, като съгласно чл. 38, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР е забранено **умишленото унищожаване, увреждане или преместване на гнезда на защитени видове, както и увреждането или унищожаването на местата им за размножаване и почивка**. Видно от практиката на Съда на Европейския съюз, тези забрани не могат да бъдат ограничавани единствено до застрашени или приоритетни видове, а обхващат всички диви птици, като защитата се отнася до самите гнездови и размножителни обекти като самостоятелен обект на правна закрила, независимо от моментната им заетост, от числеността или жизнеспособността на популацията, както и без ограничение във времето. Реализацията на инвестиционното предложение предполага именно таква увреждане и унищожаване, което е пряк, предвидим и неизбежен резултат от предвидената дейност.

Със свое Решение № 1-1/2026 г., Експертният екологичен съвет към РИОСВ-Пазарджик предлага да не бъде одобрено ИП „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“ в землището на с. Синитово, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик, с възложител: „ЕКО-ХИДРО-90“ ООД.

Мотивирано от гореизложеното и на основание чл. 19, ал. 2, т. 3 и т. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда,

осъществяването на инвестиционното предложение „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото Меше“, землище на с. Синитово, **не може да бъде одобрено.**

Заинтересуваните лица могат да оспорят решението в 14-дневен срок чрез РИОСВ-Пазарджик по административен или съдебен ред по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

X

Костадин Гешев 18.02.2026
Директор РИОСВ - Пазарджик